

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תשעד

ערב שבת-קודש

פרשת במדבר

כ"ח באייר ה'תשס"ט

שנת הקהל

יוצא-לאור על-ידי

מכון ליובאוויטש שעל-יד

צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ח באייר ה'תשס"ט – ו' בסיוון ה'תשס"ט

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ח באייר	מצות עשה. א מצוה ראשונה.. אין לו.	כל אלו החכמים.. בין ראשון בין אחרון.	השרשים*.
ש"ק	כ"ט באייר	מצות לא תעשה. א מצוה.. אלו הם.. בין עשה ובין לא תעשה.	ודברים הללו.. שנת החמה.	השרשים*.
א'	א' בסיוון	וראיתי לחלק.. בעזרת ש-די.	מצות עשה. א מצוה ראשונה.. פג להביא.. שמה.	השרשים*.
ב'	ב' בסיוון	משוך חסדך וגוי. ספר המדע והוא ספר ראשון.. הלי יסודי התורה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פד להקריב.. קסו לשבות.. קדש.	מ"ע א. מ"ע ח. מ"ע ט.
ג'	ג' בסיוון	פרק ד-ו.	קסז לשבות.. רמח לדון.. אין לו.	מ"ע ג. ד. ט.
ד'	ד' בסיוון	פרק ז-ט.	מצות לא תעשה. א מצוה ראשונה.. קכב שלא לשבור.. בו.	מ"ע ט. סה. טז. קעב.
ה'	ה' בסיוון	פרק יו"ד. הלי דעות.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	קכג שלא להוציא.. רמד שלא לגנוב.. ממון.	מ"ע טז. מ"ע ח. ו. ר. ו.
ו'	ו' בסיוון	פרק ג-ה.	רמה שלא לגזול.. ששה שלא ירבה.. מאד. אלו הם.. ובין לא תעשה.	מ"ע רז. מ"ע טז. ש. מ"ע רח. מ"ע טז. שג.

* בימי לימוד הקדמת היד – ילמוד כאו"מ מיהשרשים" כפום שיעורא דילי, ולחלק השאר ללמדו בימים הסמוכים שלאחרי זה (נוסף על לימוד המצות דהיום).

זמני השבוע *

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
8.02	7.35.7	1.12	12.38	9.06	5.43	4.42	4.15	3.11	ו' כ"ח באייר
8.03	7.36.3	1.12	12.38	9.06	5.42	4.41	4.15	3.10	ש"ק, כ"ט באייר
8.04	7.37.0	1.13	12.38	9.06	5.42	4.40	4.14	3.09	א', א' בסיוון
8.05	7.37.6	1.13	12.38	9.06	5.41	4.40	4.13	3.08	ב', ב' בסיוון
8.05	7.38.2	1.13	12.38	9.06	5.41	4.39	4.13	3.07	ג', ג' בסיוון
8.06	7.38.8	1.13	12.38	9.06	5.40	4.39	4.12	3.06	ד', ד' בסיוון
8.07	7.39.5	1.13	12.38	9.05	5.40	4.38	4.12	3.05	ה', ה' בסיוון
8.07	7.40.1	1.13	12.38	9.05	5.40	4.38	4.11	3.04	ו', ו' בסיוון

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש
במדבר	6:58	8:16	7:14	8:18	7:06	8:19	7:15	8:17
חג-השבועות	7:02	-	7:17	-	7:10	-	7:18	-
נשא	7:03	8:20	7:18	8:23	7:11	8:24	7:19	8:21

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il אינטרנט: ISSN 0793-7474 דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

חיזוק ה"ידיים" כהכנה למתן-תורה

- בראש-חודש סיוון הוא תכלית הגילוי, בגלל מתן תורה הכלול בו
- הביאור ב"עליונים לא ירדו למטה ותחתונים לא יעלו למעלה" • מכיוון שהתורה היא שכל הקשור במוח, מדוע נקטו חז"ל בלשון "רפו ידיהם מדברי תורה"? • יש לחזק את קיום המצות בפועל, ובעיקר על-ידי לימוד ההלכות • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

באו מדבר סיני", ודרשו בגמרא⁴: "כתיב הכא ביום הזה באו מדבר סיני, וכתיב התם⁵ החודש הזה לכם ראש חדשים, מה להלן ראש חודש אף כאן ראש חודש".

ומקשה אדמו"ר הזקן⁶: "למה נקרא ראש חודש בכתוב בלשון ביום הזה", רק ברמז, כך שיש צורך ללמוד את פירושו בגזירה שווה, דלכאורה הוא-ליה-למימר בפירוש "ביום הראשון", ולמה נאמר "ביום הזה" דווקא?

ומבאר אדמו"ר הזקן⁷: "ולכן נקרא ביום הזה סתם, כי יום היינו אור וגילוי, כמו שכתוב⁸ ויקרא אלקים לאור יום", ועל דרך זה תיבת "זה" מורה על עניין הגילוי, כמאמר רז"ל⁹ "כל אחד ואחד מראה באצבעו ואומר זה". וזהו ענינו של ראש חודש - עניין

א. זמן תפילת מנחה - דהיינו הזמן שלאחר חצות היום, כאשר "ינטו צללי ערב"¹ - שייך כבר ליום המחרת.

ולכן, כאשר ביום המחרת אין אומרים תחנון (מצד עניין שהתחלתו כבר בלילה) - אין אומרים תחנון גם בתפילת מנחה ביום שלפניו, ואם חל בשבת - אין אומרים "צדקתך"².

ועל-פי זה נמצא, שזמן זה שייך כבר לראש חודש סיון. והיינו, שנוסף על השייכות הכללית של שבת זו לראש חודש סיון, מצד היותה "שבת מברכים" - ישנה שייכות נוספת לראש חודש סיון כאשר נמצאים בערב ראש חודש אחר חצות היום.

ב. בנוגע לראש חודש סיון כתיב³ "בחדש השלישי לצאת בני-ישראל מארץ מצרים ביום הזה

(4) שבת פו, ב.

(5) בא יב, ב.

(6) תו"א ר"פ יתרו (סו, סע"ג).

(7) תו"א שם (סז, סע"ג).

(8) בראשית א, ה.

(9) שמו"ר ספכ"ג.

(1) ירמ' ו, ד.

(2) שו"ע ואדה"ז או"ח סוסרצ"ב.

(3) יתרו יט, א.

- שלמטה לא תהיה עליה, דהיינו המדרגה ד"בני עליה"²², שעבודתם - "איזהו חסיד המתחסד עם קונו, עם קן דיליה, ליחדא קוב"ה ושכינתיה"²³.

וגם ביטול הגזירה במתן-תורה - היה בנוגע לב' העניינים: "וירד הוי' על הר סיני" - המשכת אלקות למטה, "ואל משה אמר עלה אל הוי'" - ומכיוון שמשה הוא "רועה נאמן", "רעיא מהימנא"²⁴, יכולים כל בני-ישראל לעלות על-ידו.

וזהו שבנוגע לראש חודש סיון נאמר הלשון "היום הזה", שמורה על גילוי, "כל אחד ואחד מראה באצבעו ואומר זה א-ל-י" - כיוון שבמתן-תורה היה תכלית הגילוי.

והנה, שלימות עניין זה תהיה לעתיד לבוא, שאז יהיה ב' פעמים "זה"⁹, כמו שכתוב²⁵ "ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה גו' זה הוי' קוינו לו"; אבל גם גילוי זה לעתיד הוא בכוח הגילוי דמתן-תורה.

ועל דרך שמצינו שבמתן-תורה כתיב²⁶ "אנכי הוי' אלקיך" - פעם אחת אנכי, ולעתיד לבוא כתיב²⁷ "אנכי אנכי הוא מנחמכם" - ב' פעמים אנכי; ואף-על-פי-כן גם הגילוי דלעתיד הוא בכוח מתן-תורה, אלא שלעתיד יבוא לידי גילוי.

ד. מהי הדרך להגיע לידי גילוי זה דמתן-תורה - על כך נאמר בפסוק שלאחרי זה²⁸ "ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני":

בנוגע ל"רפידים" - שלכאורה אינו מובן: למאי נפקא-מינה מאיזה מקום נסעו, שהכתוב צריך לפרש שמו של המקום? - פירשו חז"ל²⁹ שבזה נרמז "שרפו ידיהם מדברי תורה".

ויש לבאר דיוק הלשון "שרפו ידיהם מדברי תורה"³⁰:

(22) סוכה מה, ב. וש"נ.
 (23) תקו"ז בהקדמה (א, סע"ב). הובא בתניא ספ"י.
 (24) ראה שמור"ד פ"ב, ג"ד. תניא רפמ"ב.
 (25) ישעי' כה, ט. וראה תענית בסופה.
 (26) יתרו כ, ב.
 (27) ישעי' נא, יב.
 (28) יתרו יט, ב.
 (29) מכילתא ויל"ש עה"פ בשלח יז, ח. וראה סנהדרין ק, סע"א ובפרש"י.
 (30) ראה סה"ש תש"ג ע' 42. תש"ד ע' 75.

הגילוי, שהרי בראש חודש הוא מולד הלבנה, עניין הגילוי שבא לאחרי ההעלם שביום כ"ט, שהוא העלם הכי גדול.

וזהו גם כן כוחם של בני-ישראל, ש"מונין ללבנה"¹⁰, "המאור הקטן"¹¹,

כמו שכתוב¹² "מי יקום יעקב כי קטן הוא" - שגם בהיותם ובהימצאם במצב של העלם הכי גדול, בכוחם לפעול שם את הגילוי הכי גדול.

וכפירוש רבנו הזקן¹³ על הפסוק¹⁴ "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", שבכוחם של בני-ישראל להמשיך את עניין "הוי' אחד"¹⁵, על-ידי "תורה אחת"¹⁶, גם "בארץ" - בעניינים ארציים.

ג. וזהו גם ענינו של ראש חודש סיון דווקא - שבו כלול עניין מתן תורה, שהוא תכלית גילוי האלקות בענייני העולם:

בנוגע לכללות עניין מתן-תורה איתא במדרש¹⁷: "משל למה הדבר דומה, למלך שגזר ואמר בני רומי לא ירדו לסוריא ובני סוריא לא יעלו לרומי, כך כשברא הקב"ה את העולם גזר ואמר השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם"¹⁸, כשבקש ליתן התורה בטל גזירה ראשונה ואמר התחתונים יעלו לעליונים והעליונים ירדו לתחתונים, ואני המתחיל, שנאמר¹⁹ וירד ה' על הר סיני וכתיב²⁰ ואל משה אמר עלה אל ה'".

ובפרטיות יותר:
 "בני רומי לא ירדו לסוריא" - שלא תהיה המשכת אלקות למטה, דהיינו שלמטה לא יהיה ההרגש ד"אלקות בפשיטות"²¹; "ובני סוריא לא יעלו לרומי"

(10) סוכה כט, א. וראה חולין ס, ב.
 (11) בראשית א, טז.
 (12) עמוס ז, ב. שם, ה.
 (13) ראה תניא אגה"ק ס"ט (קיד, א). תו"א וישב כז, סע"ד. מקץ לה, א. ויקהל פז, סע"ג. ובכ"מ.
 (14) דברי הימים-א יז, כא.
 (15) ואתחננו ו, ד. ועוד.
 (16) בא יב, מט. ועוד.
 (17) תנחומא וראא טו. שמור"ד פ"ב, ג. ועוד.
 (18) תהלים קטו, טז.
 (19) יתרו יט, כ.
 (20) משפטים כד, א.
 (21) ראה סה"מ תש"ו ע' 30. סה"מ מלוקט ח"א ע' רכד. ועוד.

ה. ועל זה נאמר "ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני":

הדרך להגיע למתן-תורה היא - עליידי "ויסעו מרפידים", להסיע עצמו ("אֶפְפָּאָרֶן") מהמצב ד"רפו ידיהם". אין די בכך שהאדם מתחיל ללמוד תורה, אלא עליו גם לקיים בעצמו "ויסעו" - להסיע עצמו ממצב של "רפיון ידיים" (שענינו חלישות בקיום המצוות, כנ"ל), ולהתחזק בקיום המצוות בפועל.

כאשר ישנו מצב של "רפידים" ("רפו ידיהם") - הרי גם כשהאדם שקוע בשכל התורה, עלול

עניין התורה הוא חכמה ושכל, כמו שכתוב³¹ "כי היא חכמתכם ובינתכם גו'", ועניין השכל שייך למוח שבראש, ואין לו שום שייכות לידיים, וכדאיתא בשער היחוד והאמונה³² שה"אומר על איזו חכמה רמה ועמוקה שאי אפשר למששה בידיים. כל השומע יצחק לו, לפי שחוש המישוש אינו מתייחס ונופל אלא על עשייה גשמית הנתפסת בידיים".
ואם כן, הוא-ליה-למימר "שרפו מוחם", או "ראשם", "שכלם" וכיוצא בזה, ולמה נאמר "שרפו ידיהם מדברי תורה", ידיים דווקא?
וביאור העניין:

יכול אדם ללמוד תורה ולהבינה, וכפי שכ"ק מו"ח אדמו"ר היה אומר: הוא אמנם למד תורה, אבל התורה לא לימדה אותו מאומה!...

לבוא אליו "עמלק", כמו שכתוב³⁷ "ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים", "שרפו ידיהם מדברי תורה לכך בא שונא עליהם"³⁸. וההכנה למתן-תורה היא - להסיע את עצמו מ"רפידים".

וזהו גם כן הטעם שבהקדמה לשולחן ערוך אדמו"ר הזקן מודגשת מעלת לימוד ההלכות, וכן שמענו מרבינו נשיאנו ששיקר ההדגשה היתה על לימוד ההלכות³⁹ - כיוון שדווקא עליידי ההלכות בא לימוד התורה לידי קיום המצוות בפועל.

ו. וכאשר ישנו עניין "ויסעו מרפידים" - אזי "ויבואו מדבר סיני", דהיינו שאפשר להגיע למדרגת "ביום הזה באו מדבר סיני".

ועניין זה מתחיל בראש חודש סיון, שביום זה היא ההתחלה דמתן-תורה,

והיינו, שנסוף על מעלתו של ראש חודש סיון מצד ספירת העומר, שביום זה עוסקים כבר בבירור

ענינה של התורה הוא - "ללמוד וללמד לשמור ולעשות"³³. יכול אדם ללמוד תורה ולהבינה, ואף-על-פי-כן להישאר באופן שהוא והתורה הם שני דברים שונים. וכפי שכ"ק מו"ח אדמו"ר היה אומר³⁴: הוא אמנם למד תורה, אבל התורה לא לימדה אותו מאומה!... ואם רוצים שלימוד התורה יפעל את פעולתו - הרי זה עליידי קיום המצוות דווקא.

וזהו דיוק הלשון "רפו ידיהם מדברי תורה" - כי, ידיים קאי על כללות המצוות, בדוגמת "יד המחלקת צדקה"³⁵, והרי כללות המצוות נקראים בשם צדקה³⁶, ו"רפו ידיהם" - ענינו חלישות בקיום המצוות בפועל.

(31) ואתחנן ד, ו.

(32) פ"ט (פו, ב).

(33) אבות פ"ד מ"ה. ברכת אהבת עולם.

(34) ראה לקו"ד ח"ב רמו, ב. סה"ש תש"ב ע' 123. תש"ד ע' 88. תש"ו ע' 21.

(35) תניא פכ"ג (כה, ב).

(36) ראה תניא פל"ז (מת, ב). לקו"ת דברים א, ד. ובכ"מ.

(37) בשלח יז, ח.

(38) מכילתא ויל"ש שם.

(39) ראה גם תורת מנחם - התוועדויות ח"ג ס"ע 85 ואילך.

וש"נ.

ועניני הגוף המבלבלים לעבודה⁴⁴.

ואז מקבלים את התורה באופן המתאים לרצון התורה - ש"לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן"⁴⁵, היינו, שלא חסר להם דבר, ועד שאפילו בנוגע ללבושים (שהם מקיפים בלבד) כתיב⁴⁶ "שמלתך לא בלתה מעליך", והיינו שישנם כל העניינים הגשמיים, ולומדים תורה במנוחה. וההכנה לכל זה היא - "ויסעו מרפידים" (כנ"ל), שעל-ידי זה זוכים לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

(מהתוועדות ש"פ במדבר מבה"ח וער"ח סיוון, תשט"ו.
תורת מנחם כרך יד עמ' 76-80, בלתי מוגה)

המדה האחרונה (מלכות), ובמדה זו גופא אוחזים כבר במדת התפארת, שעד מדת התפארת הוא עיקר המדות⁴⁰ - יש ביום זה מעלה נוספת, שבו היא ההתחלה של מתן-תורה,

וכאמור, שעניין מתן-תורה הוא החיבור דמעלה ומטה - "וירד ה' על הר סיני", "ואל משה אמר עלה אל ה'", ועל-ידי משה נמשך עניין זה אצל כל בני-ישראל, שהרי משה הוא "רעיא מהימנא", ו"אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא"⁴¹, ועל-ידי זה נעשה עניין נוסף - שבכל אחד ואחד מישראל ישנו ניצוץ של משה רבינו, כמבואר בתניא⁴².

וכמו כן נעשה עניין "מדבר סיני" - "שירדה שנאה לאומות העולם עליו"⁴³, דהיינו שנאה לנפש הבהמית

44 ראה לקו"ת פרשתנו ב, ג. טו, ג. וראה גם שיחת ש"פ במדבר, מבה"ח וער"ח סיון תשי"ב ס"ב (תורת מנחם - התוועדויות ח"ה ע' 203). וש"נ.
45 מכילתא ר"פ בשלח. שם טז, ד.
46 עקב ח, ד.

40 ראה תו"א (בהוספות) יתרו קט, ג.
41 תקו"ז תס"ט (קרב, רע"א. קיד, רע"א).
42 שבעה ע"ד.
43 שבת פט, סע"א.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

לא מוכנים להישאר ב"מדבר" הגלות

למרות המעלות ש"במדבר" – רוצים לצאת מהגלות

לכאורה, יכול יהודי לטעון: אם רצונו של הקב"ה שיהיה נחת רוח לפניו בעבודתו של יהודי – יביאנו לירושלים, לבית המקדש ולקדש הקדשים, ושם יעסוק בעבודה הכי נעלית – עבודת הקטורת... ומדוע מביאו הקב"ה "במדבר", היפך העניין ד"אל תביאנו לידי ניסיון"?!...

אבל אף-על-פי-כן אין ליהודי טענות כו', שכן גם פשוט שבפשוטים מבין שאין לשאול שאלות על הקב"ה. ובמכל שכן וקל וחומר: אם אינו מבין את שכלו של חכם גדול, עם היותו בשר ודם... הרי בודאי ובודאי שאינו יכול להבין את שכלו של הקב"ה!

[. .] מובן וגם פשוט, שכל האמור לעיל שאין ליהודי טענות על העובדה שהקב"ה הביאו "במדבר" – הרי זה ביחס למילוי תפקידו ושליחותו מתוך חיות ושמחה, אבל אין הפירוש שהוא מסכים לכך, ומוכן להישאר במצב זה, רחמנא ליצלן, בעתיד.

אדרבה: בנוגע לעתיד – צועק יהודי: "אלוקים אל דמי לך, אל תחרש ואל תשקוט אל-ל"!... הוא יודע אמנם שיש עילוי בעבודה דומן הגלות – העבודה דאתכפיא, שעל-ידי זה באים לעילוי דאתהפכא,

ובלשון חז"ל בפירוש הכתוב "והשבתי חיה רעה מן הארץ": "משביתן שלא יזיקו", שזהו עניין דאתהפכא – הפיכת טבעם של בעלי-החיים, כמו שנאמר "וגר זאב עם כבש וגו' ונער קטן נוהג בס".

– ופשוט, שהעיקר הוא העילוי שיהיה אצל ה"נער קטן" מצד העניין דאתהפכא אצל בעלי-החיים, דאם לא כן, כיצד יתכן שהעילוי דלעתיד לבוא יתבטא בכך שילד יהודי ידאג למחיתם של "בעלי חיים"?!... – והרי עילוי זה נעשה על-ידי העבודה דאתכפיא ואתהפכא דומן הגלות דווקא.

אבל אף-על-פי-כן, לאחרי כל העילויים כו' – אינו מוכן להישאר בגלות אפילו עוד רגע אחד בלבד... ולכן, מבקש יהודי בכל תפילה ותפילה: "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים" – ג' פעמים ביום, וביום השבת – ד' פעמים!

והגע עצמך: בתפלת שחרית דיום השבת מבקש יהודי: "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים" – בקשה הנאמרת בתפלת העמידה". . ולאחרי שביקש זאת בתפלת לחש, ב"קלא פנימאה דלא אשתמע" – חוזר השליח-ציבור ומבקש זאת עוד הפעם, ולא עוד, אלא שמבקש זאת בקול רם, שכן, בהיותו שליח-ציבור [. .] אשר "הן אל-כביר ולא ימאס" – יש לו "ברייטקייט" [= 'כתפיים רחבות'] לבקש זאת בקול רם!

ואף-על-פי-כן, כעבור משך זמן, לאחרי קריאת התורה, ואמירת "אשרי יושבי ביתך", דקאי בפשטות על הישיבה בביתו של הקב"ה, בית המקדש, בזמן הגאולה – הנה בראותו שמשח עדיין לא בא... חוזר ומבקש עוד הפעם: "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים"!!!

ובכן, אין כאן "הסכמה" ח'ו, מצדו של יהודי על ההשארות בגלות ("במדבר"), ההיפך הוא הנכון – ישנה בקשה ודרישה לצאת מהגלות תיכף ומיד; הכוונה בהאמור לעיל שיהודי אינו בא בטענות כו' היא אפוא אך ורק בנוגע לעבר, בנוגע למילוי תפקידו ושליחותו כל זמן היותו "במדבר".

(משיחת ש"פ במדבר תשמ"ה, התוועדויות תשמ"ה כרך ד, עמ' 2135 – בלתי מוגה)

השפעה על עשרה יהודים

בתשנ"א איחל הרבי שימצאו עשרה עקשנים שיפעלו את הגאולה • ארבעים שנה קודם לכן, בתשי"א, החל ב'מסע' התעוררות מיוחד שהטיל על כל אחד ואחד מהחסידים: השפעה על מניין מישראל לפחות, במחשבה דיבור ומעשה • בשורת התוועדויות ומכתבים ביטא הרבי עד כמה הדבר חשוב לו, הוכיח את המשתמטים וציין את קורת-הרוח שהסבו המקיימים

על "עשרה" יהודים בעניינים של מחשבה, דיבור ומעשה.

יציר את פני הרבי ויאמר: הנה המניין

בהתוועדות שבת קודש פרשת בראשית תשי"א ('תורת מנחם' כרך ב' עמ' 65), פונה הרבי בהצעה ("הן לאלה שאינם נמצאים כאן עתה"):

..שעד י"ט כסלו ישתדל כל אחד ואחד לפעול על לפחות מניין מישראל, בעניינים דמחשבה דיבור ומעשה - על כל אחד ואחד מהמניין בכל שלושת העניינים, או לכל הפחות בשנים או באחד משלושת העניינים:

במעשה - בהשייך לקיום מצוות מעשיות, בדיבור - בעניינים התלויים בדיבור, ותלמוד תורה כנגד כולם, לפעול על המניין שלו לקבוע עיתים לתורה, ובמחשבה - בעניינים התלויים במחשבה, ומהם, לפעול על המניין שלו ענין אחד בעבודה שבלב זו תפילה.

הרבי מציין שבכלל המניין יכולים להיות אפילו קטנים שהגיעו לחינוך, על-פי דברי הרא"ש (ברכות מז, ב (פ"ז ס"כ)) שאפילו קטנים נכללים בעשרה שעליהם שכינתא שריא.

"ימצאו עשרה מישראל"

בכ"ח בניסן תנש"א (ספר השיחות תנש"א כרך ב, עמ' 119) כשהרבי השמיע את השיחה המפורסמת והנוקבת, שבה הכריז: "עשו כל אשר ביכולתכם עניינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון - להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!" - אמר בין השאר:

ויהי רצון שסוף כל סוף ימצאו עשרה מישראל ש"יתעקשו" שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה, ובוודאי יפעלו אצל הקב"ה. . להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש. ואני את שלי עשיתי, ומכאן ולהבא תעשו אתם כל שביכלתכם.

מעלת עשרה מישראל נתבארה בריבוי מקומות בתורתו של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו. ראה לדוגמה בלקוטי שיחות (כרך לג עמ' 85 ואילך) בביאור הטעם למקור ההלכה במעלתה המיוחדת של 'עדה', הנלמדת דווקא מהמרגלים; וכן בריבוי שיחות והערות על "עשרה שיושבין ועוסקין בתורה".

ברשימה זו ננסה לסקור (בעיקר) בקשה דומה, ארבעה עשורים קודם לכן, בתקופת ראשית הנשיאות. אז ביקש הרבי שכל אחד ואחד יפעל

בקשת הרבי. הרבי משיב לו ב"ג כסלו תשי"א
(אגרות קודש כרך ד, עמ' ע):

נהנית במאד בראותי במכתבו רשימת שמות
המניין אשר פעל עליהם, ובלי נדר אקראם על ציון
הקדוש ביום ראש השנה לדא"ח הוא י"ט כסלו הבא -
עלינו לטובה, והשם יתברך יזכנו, כל אחד מאתנו,
להמשיך ולקבל ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ
לי"ט כסלו.

לחסיד נוסף כותב הרבי ב"ז כסלו (שם עמ'
עו):

זה עתה נתקבלה רשימת המניין שלו ובלי נדר
אקראם מחר על הציון.

בי"ט כסלו עצמו כותב הרבי לאברך "מר יחיאל
שי" זיסקינד (שם עמ' פט):

מובטחני שיש לך היכולת להשפיע על אחרים
בענין הנ"ל אלא שצריך אתה לגלות רצונך בזה, ואם
תעשה כן אז תצליח.

ומוסיף:

מוסגריפה הרשימת דברים דשבת בראשית
ותעין שם בסעיפים כ"א וכ"ב השייכים לענין
השפעה על אחרים וכיוון שלא הספקת לעשות בזה
עד י"ט כסלו, הרי בטח תשתדל למלא הענין עד יום
היארצייט של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ שהוא ביו"ד
שבט הבא עלינו לטובה.

ושוב כותב הרבי למישהו (שם עמ' 3):

אתעניין לדעת מה היו הפעולות במה שדברתי
עמו טרם נסעו על אודות עשיית המניין וכיצא -
בזה.

עניין שנוגע להתקשרות

האמת היא שאת מועד ב' - עד יו"ד שבט
- קבע הרבי בהתוועדות י"ט כסלו תשי"א (תורת
מנחם התוועדויות תשי"א עמ' 130-131):

ובהתאם לכך היתה ההצעה שלקראת י"ט כסלו
ישתדל כל אחד לפעול על מנין יהודים במחשבה
דיבור ומעשה: במחשבה - ענין מסויים בנוגע
לעבודת התפלה, בדיבור - בנוגע לתלמוד תורה,
ובמעשה - בנוגע לקיום המצוות.

ובהקדמה - ש"כל המקיים נפש אחת מישראל

וכשיבוא י"ט כסלו . . יצייר כל-אחד ואחד
לעצמו את פניו של הרבי [=ריי"צ], ויאמר: הנה
המניין שאספתי - כולכם כאיש אחד, בהתאסף
גו' יחד שבטי ישראל. על פלוני פעלתי במעשה, על
פלוני פעלתי בדיבור, ועל פלוני פעלתי במחשבה
כו'.

בהמשך הוסיף:

ונכון במאד, שלקראת י"ט כסלו ישלח כל-
אחד ואחד לכאן את שמותיהם של המניין שאסף,
שמו ושם אמו, כדי להזכירם על הציון דכ"ק מו"ח
אדמו"ר הכ"מ.

שוב נדרש הרבי לעניין זה בהתוועדות ש"פ לך -
לך יו"ד במרחשוון - "ברצוני להזכיר עוד הפעם..
על דבר ההצעה" - (שם עמ' 79-78):

ישנם כאלה החושבים שלא אליהם מכוונים
הדברים. - הכל מסכימים שצריכים לפעול בהחזקת
היהדות בכלל ובהפצת החסידות בפרט, אלא
שטענתם היא: לא אלי מכוונים הדברים. ועל דרך
זה בנוגע להצעה האמורה: רבים - אינני רוצה לומר
רובם - סבורים שלא אליהם מכוונים הדברים. זוהי
הצעה נכונה, אבל, שמישהו אחר יעשה אותה.

ישנם כאלה החושבים שדבר זה שייך לאנשים
פשוטים, אבל הם עומדים למעלה מזה. וישנם כאלה
. . שטענתם היא להיפך: בענין כזה צריכים לעסוק
אנשים שלמעלה מהם, ואילו הם אינם שייכים
לפעול על הזולת, ובקושי מסתדרים עם עצמם.

הרבי שלל את שתי הטענות. כל אחד ואחד
חייב לעסוק בכל ענייני הבירורים שמזמנים לו
מלמעלה, ואם אינו עושה זאת - אינו מנצל את
הכוחות שניתנו לו, ובכך עושה הוא - בכריאתו
של הקב"ה - חידוש לגריעותא, דבר לבטלה.

היהודי שצריך להתקרב על-ידו, יתקרב גם
בלעדיו. אלא שהוא, לצורך עצמו, צריך להשתדל
לפעול את הדבר, ולא קיים חשש "שמא יקדמנו
אחר ברחמים".

"נהנית במאוד"

באותה תקופה כותב הרבי לחסיד המפורסם
הרה"ח ר' שלום פויזנר מפייטסבורג שמילא את

ובנוגע לפועל:

רבים השלימו - ב"ה - עד י"ט כסלו את הפעולה על מנין יהודים, אבל, יש כאלה שלא השלימו המנין, ויש גם כאלה שאפילו לא התחילו הפעולה בזה. והעצה לזה - על-פי דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בביאור הלימוד וההוראה מעניינו של פסח שני, שאף פעם לא אבוד...

וזהו המוסר-השכל בנוגע לעניינו - שכל מי שעדיין לא השלים המנין שלו, יכול וצריך להשלים את המנין עד להיארצייט ביו"ד שבט (וכל המקדים הרי זה משובח), ולידע שזהו עניין שנוגע להתקשרות עם הרבי (על-ידי ההליכה באורחותיו) בנפש רוח נשמה חיה ויחידה.

כאילו קיים **עולם מלא**, וכיוון ש"על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים", מובן, שהפעולה דקיום נפש אחת מישראל, עולם מלא, היא, על-ידי ג' הקוין - עמודים תורה עבודה וגמ"ח: תורה - **דיבור**, עבודה - תפלה (תפלות במקום קרבנות תקנום), עבודה שבלב - **מחשבה**, וגמ"ח (כללות המצוות) - **מעשה** (ולכל הפחות - אחד מג' הקוין).

ומעלה יתירה בהפעולה (לא רק על נפש אחת, אלא גם) על עשרה מישראל - "אכל בי עשרה שכינתא שריא".

ובענין זה ניתנה "הנחה" - שבהמניין יכולים לכלול גם קטנים, על-פי דברי הרא"ש שבהשראת השכינה על עשרה מישראל נכללים גם קטנים.

"הלומד מחבירו פרק אחד"

שכן מצינו בדוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד, קראו רבו אלופו ומיודעו (פרק ו משנה ג)

בנוגע לשיתין - מצינו ב' דעות, ודעה אחת היא ש"כרה דוד שיתין", והיינו, שכאשר דוד הכין את כל העניינים עבור בית המקדש, כרה גם שיתין, ובמקום זה העמיד שלמה את המזבח, והיין והמים שהיו מנסכים על גבי המזבח היו יורדין לשיתין.

ואיתא בגמרא: "בשעה שכרה דוד שיתין קפא תהומא (צף התהום למעלה) ובעא למשטפא עלמא. אמר דוד מי איכא דידע אי שרי למכתב שם אחספא ונשדיה בתהומא ומנח (כדי שירד וינוח על הנקב), ליכא דקאמר ליה מידי. אמר דוד כל דידע למימר ואינו אומר כו', נשא אחיתופל קל-וחומר בעצמו, ומה לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים, לעשות שלום לכל העולם על אחת כמה וכמה, אמר לי' שרי וכו'".

וצריך להבין:

ישנו כלל בכל התורה שפיקוח נפש דוחה כל התורה כולה. ואם כן, הקושיא היא בשתיים: א) לשם מה הוצרך דוד שמישהו יורה לו את הדין, בה בשעה שזהו דבר פשוט שפיקוח נפש דוחה כל התורה כולה? ב) כאשר אחיתופל הורה שמותר לכתוב שם על גבי חרס ולזרוק למים - למה הוצרך קל-וחומר מ"לעשות שלום בין איש לאשתו", הרי היה יכול ללמוד זאת ב"בנין-אב" מדוגמא של פיקוח-נפש אפילו של נפש אחת, ועל אחת כמה וכמה של כל העולם?

וגם בנוגע לדוד ש"דוד לא היה מורה הלכה בפני רבו אחיתופל (כדאיתא באבות ש"קראו רבו אלופו ומיודעו") והוא היה שם" - עדיין אינו מובן: כיוון שפיקוח נפש דוחה כל התורה כולה, הרי זה דוחה גם את הדין שאסור להורות הלכה בפני רבו, ואם כן, היה לו להורות הלכה בפני רבו ולפסוק את הדין, כדי להציל את העולם?

והתירוץ הפשוט על זה:

מה שהיה בכוחו של החרס לסתום את הנקב של התהום - הרי זה רק לפי שנכתב עליו שם קדוש. והיינו, שפעולת הצלת העולם היא מצד הקדושה שיש בכתיבת השם על-גבי החרס ובוזריקתו אחר כך אל המים. וכדי שיהיה בזה עניין של קדושה - הרי זה רק כאשר מוצאים מקום בתורה שמותר לעשות זאת, ולולי זאת, הרי כתיבת שם על-גבי חרס על מנת להשליכו במים, אין בה עניין של קדושה, ובמילא לא היה נעשה על-ידי זה הצלת העולם.

כלומר: בנדרן דידן לא מדובר אודות עשיית פעולה שיש בה משום פיקוח-נפש שדוחה את כל התורה כולה - שהרי החרס וכתיבת השם עליו מצד עצמם אין בכוחם להציל מהצפת התהום, ואם כן, פעולה זו כשלעצמה היא מחיקת השם שלא לידי תועלת,

אלא יש צורך ברבר קדוש, ובעשייה באופן של קדושה - שדווקא אז תוכל פעולה זו להציל את העולם. ולכן יש צורך למצוא דוגמא בתורה על כתיבת שם קדוש בקדושה על מנת למחקו אחרי כן, שפעולת מצד הקדושה שבדבר - שמזה יהיה ניתן ללמוד בנוגע לכתיבת שם קדוש והשלכתו במים כדי להציל מהצפת התהום.

(תורת מנחם תשי"ז כרך חי, עמ' 35-36)

פרשת במדבר

פרשת במדבר

לעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת (טור או"ח סימן תכח)

ללמדך:

א. רז"ל אמרו (במדב"ר פי"ט) שיש ללמוד תורה בצורה כזאת שהאדם "משים עצמו כמדבר ומפליג עצמו מן הכול". כלומר: יש לגשת לקבלת התורה ללא חשבונות של תועלת אישית, אלא אך ורק לשם קבלת התורה, בחינת "הקדמת נעשה לנשמע".
ב. אפילו אדם שנמצא ב'מדבר', הוא סובל ממחסור ומקשיים שונים, חייב בתלמוד תורה. ובלשון הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פ"א): "אפילו עני המתפרנס מן הצדקה ומחזור על הפתחים".
ג. המדבר, שהוא מקום "לא ישב אדם (העליון) שם" (ירמיה ב), הוא מקום הקליפות והסטרא אחרא. התורה ניתנה במדבר דווקא, שכן תפקידה להפוך את העולם הזה התחתון, שהוא "מלא קליפות וסטרא אחרא" (תניא פל"ו), ל'דירה' לו יתברך.

(לקוטי שיחות כרך ח עמ' 236. חג השבועות תשמ"ה, התוועדויות תשמ"ה כרך ד, עמ' 2135)

יודבר ה' אל משה במדבר סיני (א,א)

מונה אותם כל שעה (רש"י)

"מונה אותם" - המניין, שבו כל המנויים שווים, מעורר ומגלה את עצם הנפש, שהיא שווה בכל יהודי. "כל שעה" - מצד עצם הנפש אין יהודי יכול להיפרד מהקב"ה אפילו לשעה קלה. שכן כל יהודי מוכן למסור את נפשו על קידוש השם, אף-על-פי שביכולתו לכפור בה' ח"ו ואחר-כך לעשות תשובה על חטאו (ואף שהאומר "אחטא ואשוב" אין מספיקין בידו לעשות תשובה - מבואר בתניא (פרק כה) ש"אם דחק השעה ועשה תשובה אין לך דבר העומד לפני התשובה"). הרי שאינו מסוגל להיפרד מהשם יתברך ולו לזמן קצר.

(לקוטי שיחות כרך ח עמ' 4)

שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחתם (א,ב)

דע מניין כל שבט ושבט (רש"י)

המפרשים פירשו שכדי לדעת את מספר הנפשות שבכל שבט היו מונים תחילה את כל המשפחות שבאותו שבט, ואחר-כך היו מסכמים את מספר הנפשות שבכל משפחה לסכום הכללי.

ללמדך, שעם-ישראל מבוסס על המשפחה; מצבו של העם תלוי בהנהגת כל משפחה ומשפחה.

(לקוטי שיחות כרך ח עמ' 210)

מנגד סביב לאוהל מועד יחנו (ב,ב)

"מנגד" - רומז לענייני עולם הזה, העומדים לנגד גילוי אור אלוקי (אל תקרי מנגד אלא מנגד).
"מנגד... לאוהל מועד" - כאשר מבררים את ה'מנגד' ומכניסים אותו לגבול הקדושה, נהיה האדם המברר 'אוהל מועד', מוחו וליבו נעשים משכן ומקדש לקב"ה.

(ספר המאמרים ת"ש עמ' 107)

מנגד סביב לאוהל מועד יחנו (ב,ב)

מרחוק מיל... שיוכלו לבא בשבת (רש"י)

מטעם זה היה מרחק של מיל בין מחנה ישראל למשכן גם בימות החול.
לומר לך: את הרגש המיוחד של דבקות וקירוב לקב"ה שיהודי מרגיש בשבת, את הקרבה המיוחדת בין 'מחנה ישראל' (היהודי) ל'משכן' (הקב"ה), צריך להמשיכה גם בימות החול; קדושת השבת צריכה לחדור לששת ימי המעשה.

(לקוטי שיחות כרך יג עמ' 8)

ואלה תולדות אהרן ומשה (ג,א)

שכל המלמד את בן חברו תורה כאילו ילדו (רש"י)

מה בין לימוד התורה ללידה?
העונש על ביטול תורה הוא "היכרת תיכרת" (סנהדרין צט). ומכיוון שקיומו של כל נברא מתחדש בכל רגע, נמצא שהלומד עם בן חברו תורה ובכך שומר עליו מכת, גורם לחידוש קיומו. לכן נחשב הדבר "כאילו ילדו", שכן הרב מקשר את התלמיד למקור חיותו ומביא לידי 'הולדה' - חידוש קיומו ברגע זה.

(לקוטי שיחות כרך כג עמ' 16)

ויהיו אלה בני לוי בשמתם גרשון וקהת ומררי (ז,ג)

לוי - מלשון "הפעם יילוה אישי אלי" (ויצא כט). מי שרוצה להתחבר לאלוקים צריך לברר ולזכך את עצמו בשלוש הדרכים האלה:
גרשון - עליו לגרש את הרע שבו, גם את הרע הדק ביותר. קהת - יש 'לאסוף' את כוחות נפשו ולשעבדם לעבודת הבורא (קהת מלשון אסיפה, כמו "ולו יקהת עמים"). מררי - צריכים להתמרמר מכך שעדיין לא בא לכלל קירוב אמיתי להקב"ה.

(ספר המאמרים תש"ד עמ' 242)

תפילה בזמנה ותפילה בציבור

אופן וזמן התפילה במקורות החסידות

במכתבו הכללי מיום ח"י אלול ה'תשמ"ז¹, כתב הרבי: "שחשבון־הצדק, וההחלטות הנובעות ממנו, צריכים להקיף את כל שלושת העמודים: תורה, עבודה וגמילות־חסדים... וכדי שכל אחד משלושת העמודים יהיה כפי שצריך להיות - נדרשת בכל אחד מהם קביעות בזמן ובמקום, וכן - ואדרבה בעיקר - קביעות בנפש..." ומפרט בהמשך בקשר לעמוד זה - "עבודה: נוסף על כך שתהיה תפילה בזמנה ותפלה בציבור², צריכה העבודה שבלב זו תפילה להקיף ולמצות את הלב והנפש..."

והעירני חכם אחד, שלכאורה זו הפעם הראשונה שמצאנו שהרבי מעורר בקשר ל"תפילה בזמנה". ואולי יש להבין הכוונה בזה כ"דבר הלמד מעניינו" בקשר לתפילה בציבור, זאת אומרת שצריך להיזהר בעניין זה כל עוד אין הוראה אחרת.

כמו בקשר לתפילה בציבור, ש"הוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים... פסקו להלכה? לאלו ששאלו בעניין תפילה בציבור, דאיך יקיימו שניהם: לעסוק בעבודה שבלב באריכות התפילה, ולהתפלל בציבור? ענו להם, כי פירוש תפילה בציבור - בשעה שהציבור מתפללים³. וסידרו להם כי ישמעו כל התפילה, קדישים, ברכו, קדושה, קריאת־התורה והקדישים דתפילת ציבור, ואחרי־כך להתפלל במתינות איש איש כפי השגת יד שכלו בהעבודה שבלב⁴. והרבי נשיא דורנו כתב⁵: לגבי מי שמתפלל במניין שבו ממהרים ביותר: "נוהגים בכגון דא, להתחיל התפילה עם הציבור, ואחרי־כך להתפלל כפי יכולתו, זאת אומרת בכוונה כפי יכולתו. ובאם מתארך תפילתו יותר מן הציבור, הרי העיקר בתפילה היא השימת־לב והכוונה. ובהתחלתו ביחד עם הציבור, הרי גם בזה מעין תפילה עם הציבור, אף שכמובן רק 'מעין'".

(1) לקוטי שיחות כרך לד עמ' 318 ('תרגום מאידיש' - מוגה. המקור נדפס בשה"ש תשמ"ח ח"ב עמ' 671-670).

(2) ההדגשה בתיבות אלו - שלנו.

(3) בשו"ע אדה"ז (סי' צ ס"ג) אודות חולה שאנוס ואינו יכול לאסוף עשרה אליו, "יש לו לכוון להתפלל בשעה שהציבור מתפללין בביהכ"נ, שהוא עת רצון", עיי"ש. ובענייננו, לכאורה בשעה שמתפלל באריכות כבר אין זו "שעה שהציבור מתפללים". ואולי יש לזה כאן פירוש פנימי שונה (כמו כמה עניינים במכתב זה).

(4) ספר המנהגים עמ' 8, ממכתב כ"ק אדמו"ר מהור"י צ שנדפס בספר המאמרים תש"ט עמ' 99 ובאג"ק שלו ח"ג עמ' קמב.

(5) שערי הל' ומנהג אר"ח ח"א סו"ס סז, מאג"ק כרך יח עמ' פא.

אך כשאין מתפללים באריכות, אמר הרבי ביחידות להרה"ח המשפיע ר' ניסן נעמנוב ע"ה: "העניין של תפילה בציבור - נהיה מאוד מוזנח בזמן האחרון, וצריך לחזק את זה מאוד. ב'אגרת הקודש' בתניא (סי' א), כותב אדמו"ר הזקן "להאריך בתפילת השחר ערך שעה ומחצה" (בימות החול), אך מצד 'נשתנו העיתים' סבור אני שדי בשליש פחות - והתפילה צריכה לארוך כשעה. והדברים אמורים במי שאינו מתפלל באריכות ההתבוננות, שכן מי שמתפלל באריכות - מוכן שאין לו הגדרים האלו וכו'. אמנם למי שאינו מתפלל באריכות, אין לו שום היתר לפטור את עצמו מתפילה בציבור (כאן דיבר הרבי בצער) ואמר, שיש חושבים שעניין התפילה בציבור מיועד עבור ילדים קטנים וכיו"ב, ואינו אמת וכו'".

כך (ובמכל-שכן) בקשר לתפילה בזמנה⁶, שאף שההכנה של כל אחד לפי ערכו (כולל טהרת הגוף) וההתבוננות והכוונה ב"דע לפני מי אתה עומד" הן עיקריות יותר מאשר הדיוק בזמן תפילה⁷, הרי זה רק עד כמה שנחוץ לאחר כדי להתפלל בכוונה ולא יותר מזה.

ונכלל בזה גם זמני התפילה הקבועים על-פי הוראת רבותינו נשיאינו (כמו תפילת שחרית בשבת-קודש בשעה 10 ובשבת מברכים-החודש בשעה 10:30, ובישיבת תומכי-תמימים בבית חיינו תפילת שחרית בימות החול בשעה 9:30), וכמבואר⁸ שמקשים על הנהגת החסידים קושיות שונות, ומהן - על זמן תפילה, והמענה באותה שיחה הוא (ללא הסברים, אלא רק) שההידור הוא לנהוג דווקא כהוראות רבותינו "הואיל ונפיק מפומיה דרב כהנא".

כי מה שעל-ידי האריכות בלימוד החסידות וההתבוננות בה מאחרים זמן קריאת-שמע ותפילה, זהו דבר שניתן כתרופה למצב הקיים, כדי שיתפללו כראוי, "אלא שכמו במשל - צריך בכל זה זהירות יתירה: שתהיה הכמות לא יותר מן המידה; על-פי ציווי רופא מומחה וכו', כמובין"⁹.

וכמו שהורה הרבי¹² למי שנהג להתחיל תפילתו בשבת לכתחילה לאחר חצות היום, ש"אין לעשות קביעות מהנהגות כמו אלו", ומסיים: "ויתיעץ עם זקני אנ"ש במקומו, אשר יתנו לו הוראות בזה איך לתקן שלא יוצרך לקצר בההכנה הנחוצה לעבודת התפילה וענייני התפילה עצמה, ובכל אופן לא יתחיל תפילתו אחר חצות".

6 תמוז תשל"ג - קובץ היכל מנחם ח"א עמ' ריו. ומצוה לפרסמה בין אנ"ש.

7 כפשוטו, וכן איתא בשיחת י"ט כסלו תשי"א שצויינה בהערה 9.

8 כמובין - לאחר שקוראים ק"ש קטנה בזמנה (כמ"ש בקונטרס עץ החיים פכ"ה. היום יום יז אייר, ספר המנהגים עמ' 6 ועמ' 11). ראה הסברים ע"פ נגלה וכו' בעניין זה באריכות גדולה מהרה"ח ר' יוסף ישעיה שי' ברוין, בקובץ 'תמימים', גיליון סיון תשס"א ואילך.

9 שערי הלכה ומנהג או"ח ח"א סי' מה, מאג"ק כרך יג עמ' רלה וכוך יד עמ' תז. וראה גם שיחת י"ט כסלו תשי"א סכ"ה, 'תורת מנחם - התועדויות' (ב) תשי"א ח"א עמ' 134. שיחת כ' מנחם-אב תשט"ו ס"כ, 'תורת מנחם - התועדויות' (יד) תשט"ו ח"ב עמ' 261.

10 בשיחת אחרון-שלפסח תשי"ב ס"ח-יב, 'תורת מנחם - התועדויות' (ה) תשי"ב ח"ב עמ' 147-144.

11 אג"ק כרך ג עמ' קמז, עיי"ש.

12 שערי הל' ומנהג שם, מאג"ק כרך ו עמ' שנד. וראה גם בכרך ה עמ' שיב.

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת במדבר

כ"ט באייר, מברכים החודש וערב ראש-חודש

הכנות למתן תורה:

"עיקר העבודה בשבת זו היא ההכנה למתן תורה וקבלת התורה - כמובן שההכנה העיקרית לקבלת התורה היא על-ידי לימוד התורה ובפרט הלכות החג, כולל ובמיוחד - לימוד חלקי התורה המבארים גודל והפלא העניין דמתן-תורה (הן בנגלה דתורה, לדוגמה: הסוגיא דמתן-תורה במסכת שבת⁷; והן דרושי מתן-תורה בתורת החסידות⁸ - שעל-ידי-זה ניתוסף בהתשוקה והגעגועים לקבלת התורה⁹), וכן על-ידי ההוספה באהבת-ישראל ואחדות-ישראל; קבלת החלטות טובות להוסיף בלימוד נגלה ופנימיות התורה, הלכות פסוקות, ובפרט בלימוד ספר הי"ד להרמב"ם¹⁰.

"בקשה נפשית: ביום... שבת קודש פרשת במדבר, מברכים החודש וערב ראש-חודש סיוון [=הקביעות דהיום], בעלות המנחה... - יתאספו בכל מקום ומקום רבים מישראל, אנשים ונשים וטף, "בנערנו ובזקנינו גו' בכנינו ובבנותינו", "שבת אחים גם יחד", להתוועדות רעים, עד לסעודה כפשוטה ("גדולה לגימה שמקרבת") - אנשים לחוד ונשים לחוד (כמובן וגם פשוט), שבה ידברו דברי-תורה בכלל, ובמיוחד - בענייני

השכם בכורך - אמירת כל התהילים בבית-הכנסת בצייבור ורגילים: בחליפה וכובע, ולנשואים בחגירת אבנט]. אחר-כך לומדים בצייבור במשך כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר-כך - התפילה¹.

אחר אמירת כל התהילים יאמרו קדיש יתום. ואם יש חיוב - יארציט או אבל - אומרים 'הי רצון' אחר כל ספר, ואחריו קדיש יתום².

הפטרה: "מחר חודש" (שמואל-א כ"ח - מב). קרא הפטרה אחרת - קורא אחריה 'מחר חודש', ואם נזכר אחר הברכות - קורא אותה בלא ברכה³. המולד: יום ראשון בכורך בשעה 7:51 ו-3 חלקים.

מברכים החודש: ראש-חודש סיוון ביום הראשון. אומרים 'אב הרחמים'⁴. בשיעור התהילים היומי כפי שנחלק לימי החודש, אומרים היום גם את התהילים של יום ל' בחודש⁵. יום התוועדות⁶.

1 ספר-המנהגים עמ' 30.

2 שם, ובהערות הרבי על אתר.

3 לוח כולל-חב"ד (ש"פ מקץ).

4 סידור אדמו"ר (בגלל הצרות הרבות שגברו בזמן זה. מקורות נסמנו ב'קיצור הלכות' במילואים עמ' פא).

5 ספר-המנהגים עמ' 19.

6 בלוח 'היום יום' ל' ניסן, ההוראה היא (מאג"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ה עמ' שלג. ועיי"ש עמ' שלד) שהתוועדות שבת מברכים יהיו בבית-הכנסת. אך בספר-המנהגים עמ' 30 נעתק (רק) מיום כ"ו כסלו (אג"ק ח"ג עמ' תכג, תהלים 'אהל-יוסף-

יצחק' הקצר עמ' 192): "מקום התוועדות - כפי הזמן שיגבילו, מתאים לתנאי המקום...".

7 פו,א ואילך.

8 ראה גם ב'שערי המועדים - שבועות'.

9 ספר-השיחות ה'תשמ"ח ח"ב עמ' 462.

10 'תורת-מנחם - התוועדות' ה'תשמ"ח ח"ג עמ' 410 (ושם: 'יזמה טוב - במשך השבת" (שלפני חג השבועות)).

אהבת-ישראל ואחדות-ישראל¹¹.

צריכים לארגן 'כינוסים' של אנשים, של נשים¹², ובפרטן ילדי-ישראל, 'צבאות ה', בקשר לזמן מתן תורתנו: לפני מתן-תורה - בתורת הכנה למתן תורה, ב"זמן מתן תורתנו" עצמו... וכן לאחרי מתן-תורה - בימי התשלומין¹³.

בכינוסים אלו ובכל מקום יש להודיע ולפרסם שכל ילדי-ישראל יגיעו לקריאת התורה דחג השבועות¹⁴. תפילת מנחה: בקריאת התורה עתה, וכן בימי שני וחמישי הבאים, קוראים בפרשת נשא, ומסיימים את קריאת השלישי: "זאת עבודת... בני מררי... אהרון הכהן" (ד, לג)¹⁵.

אין אומרים 'צדקתך'.

פרקי אבות - פרק ו'.

יש מוסרים שבמשנה י', בפסוקים: "עד יעבור..." ו"מכון לשבתך..." אין לומר את שם ה' כמות-שהוא, כיוון שאין הם פסוקים שלמים¹⁶.

יום ראשון

א' בסיוון - ראש חודש

מוצאי-שבת-קודש:

בראש חודש (ובכל יום שיש בו מוסף) האבל אינו יורד לפני התיבה, גם לא לתפילות ערבית ומנחה¹⁷.

למנהגנו, לפני שמונה-עשרה אין מכריזים 'יעלה ויבוא', אבל טופחים על השולחן כדי להזכיר זאת

11 ש"פ בחוקתי תשמ"ו. התועדויות תשמ"ו ח"ג עמ' 366.

12 'תורת-מנחם - התועדויות' תשמ"ט ח"ג עמ' 221 (מוגה), ועיי"ש עמ' 229.

13 ההוראה ניתנה בשנה הראשונה שהכריז הרבי על המבצע להביא ילדי-ישראל לשמיעת עשרת הדיברות, 'תורת-מנחם - התועדויות' ה'תשמ"ג ח"ג ס"ע 1593, אלא שלא נכללה בקטע המוגה שנדפס בליקוטי-שיחות חלק כח, וגם לא מצאנוה לעת-עתה בשנים שלאחרי-כן. ואולי היתה רק הוראת שעה.

14 בחומר ההסברה שפירסמו בני. בשנת תשמ"מ בנושא זה, כתבו שיביאו כל ילד "מבן חודש ומעלה". ושאל הרבי מדוע לא הוסיפו 'אם הבריאות מרשה לו'.

15 ספר-המנהגים עמ' 14.

16 בשם הרבי, וראה ב'התקשרות' גיליון תשס"ט עמ' 19.

17 ספר-המנהגים עמ' 36.

לציבור¹⁸.

אין אומרים 'ויזה נועם' ואתה קדוש¹⁹.

שחרית: חצי הלל, ואברהם זקן, זכדיה, קדיש שלם. שיר-של-יום, ברכי נפשי, קדיש יתום. קריאת התורה דראש-חודש בפרשת פינחס. אשרי, ובא לציין (ואין הש"ץ מסיימו בקול). 'הללו', הכנסת ספר-תורה. חליצת תפילין דרש"י. הנחת תפילין דרבנותם, ואמירת: קריאת שמע, קדש, והיה כי יביאך, שש זכורות. חליצת התפילין. הש"ץ יאמר איזה מזמור ועל-כל-פנים יסיימו בקול, חצי קדיש, תפילת מוסף.

"מנחה עתיק ללמוד בכל ראש-חודש פסוק אחד עם פירוש רש"י, ואפשר להוסיף עם עוד פירושים, מהקאפיטל [=מזמור, פרק] בתהילים שהוא מסומן במספר שנות חייו [כמו באמירת הפרק בכל יום, לומדים גם את הפרקים של אדמו"ר מהוריי"צ, של הרבי (והרבנית), ושל הילדים (והנכדים)] ואם הקאפיטל מחזיק פחות מ"ב פסוקים... אז כופלים שיעלה כמספר חודשי השנה, ואם הוא מרובה בפסוקים - אזי לומדים שנים או יותר פסוקים בכל ראש-חודש"¹⁷.

* עד יום י"ב בסיוון אין אומרים תחנון, ועד חג השבועות אין מתענים אלא חתן ביום חופתו²⁰. בשיעורי חת"ת, שיעור החומש היומי מסתיים: "ביד איתמר בן אהרן הכהן" (ד, כח), כבקריאת הכהן למנהגנו בשבת-קודש.

יום שני,

ב' בסיוון - 'יום המיוחס'²¹.

18 שם (מסידור אדמוה"ז), וס' 'דיני ומנהגי ראש-חודש - חב"ד' פ"ז הערה 4.

19 לוח כולל-חב"ד, משו"ע אדמוה"ז סי' רצה ס"ג - כיוון שחל יום-טוב באמצע השבוע, ואין בו "ששת ימי המעשה".

20 לוח כולל-חב"ד, ע"פ שו"ע אדמוה"ז סו"ס תצד וסידורו לפני 'למנצח... יענד', מג"א סי' תקע"ג ס"ק א.

21 שבו ביום נאמר לבני-ישראל "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות יט, ו). ביאורי מעלת היום בכתבי הרבי הובאו בס' 'שערי המועדים - שבועות' סימנים יב"טו, ואודות שם היום - ר"ס יד.

יום שלישי,

ג' בסיוון

תחילת "שלושת ימי הגבלה".

כשהסתפרו בימי הגבלה, קודם ערב חג השבועות, לא היתה רוח כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע נוחה מזה.²²

הכנות לחג:

סוטה בלילה, אור לערב יום טוב (כמו בשנת תשי"ט - לאחרי תפילת ערבית²⁴, ובשנת תשל"ה - במסגרת ההתוועדות²⁵).

לעניין תספורת בליל ערב חג השבועות - ראה בהערה 22.

יום חמישי,

ה' בסיוון

ערב חג השבועות²³.

היו שנים שהרבי אמר שיחה על 'סיום' מסכת

ביום זה יש להתבונן בעניין הקדמת נעשה לנשמע, התבוננות המתאימה שמביאה לידי פועל, ואף שיום זה הוא ערב יום טוב, הרי ידועה תורת כ"ק מו"ח אדמו"ר שבחג השבועות, ועל-דרך זה בערב (ומעין) חג השבועות, אין שליטה (כל-כך) להצד שכנגד, ולכן הוא זמן המוכשר לעשות הכול לטובת לימוד התורה והעבודה כו.²⁶

יש להוסיף ביום זה בכל ג' הקווין דתורה, עבודה, וגמילות-חסדים, ובפרט בצדקה - הוספה מיוחדת באופן של "פתיחה חדשה"²⁷.

הרגילים בנתינת צדקה בכל יום - בערב חג השבועות זה ייתנו גם בעד חג השבועות. ועל-דרך זה בכל ערב שבת-קודש וערב יום טוב²⁸.

יש להזכיר אודות נתינת צורכי החג לכל הזקוקים, ובהדגשה יתירה בנוגע לחג השבועות, הן מצד הנותן והן מצד המקבל.²⁹

חג השבועות היה נקרא בליובאוויטש 'חג המ'צות', כי בו היו באים רבנים והרב מכונה 'מ"ץ' או 'מו"ץ' = מורה-צדקן חסידים לרבי³⁰.

ברכתו הנהוגה של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לחג השבועות: "לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות"³¹.

22 ספר-המנהגים שם, וש"נ. בלקוטי-שיחות (כרך לו עמ' 122 הערה 8) מנמק הרבי את מנהג חב"ד שאין מסתפרים גם אחרי ל"ג בעומר, לחוש לדעה (שו"ע אדמוה"ז סי' תצג ס"ו) של"ג הימים שמתו תלמידי רבי עקיבא היו עד ערב חג השבועות, עיי"ש. לדעה זו צ"ל (כמו בל"ג בעומר לפי הדעה הראשונה, בסעיף הקודם) שמתו גם בערב יו"ט, אלא שאומרים בו "מקצת היום ככולו". ואם כן אין מקום להסתפר מבערב. ואף לא הזכיר שם את דברי האריז"ל בנדון שטעמו מפני שהם ימי דין (נסמנו בס' 'בין פסח לשבועות', עמ' רכא. רמב), שלפיהם ניתן היה להקל בזה, כיוון שכבר נכנס יום מ"ט [וראה לשון המשנת- חסידים, מסכת אייר וסיון פ"ב מ"ב: "מאחר שספר שבעה שביעות"] [קונטרס 'בירורי מנהגים - מועדים' להרב שבתי שי פרידמן, צפת תשס"ו, עמ' 79. ועיי"ש בבירורים שלפני זה].

23 בעניין תרומת/בדיקת דם היום, יש שדנו בזה משום ש"נהגו כל ישראל שלא להקזיז דם בשום ערב-יום טוב, ואין לשנות, לפי שיום שביעות, קודם מתן-תורה, יצא רוח ששמו 'טבוה', שאם לא יקבלו ישראל את התורה היה טובח לדמם וברשם. לפיכך יש סכנה לדורות להקזיז דם באותו יום, דהיינו בערב-שבועות, וגורו חכמים על כל ערב-יום טוב משום ערב-שבועות..." (שו"ע אדמוה"ז סי' תסח סכ"ב) - ראה שו"ת ציץ-אלעזר ח"ב סי' מו, נשמת-אברהם סי' תסח ס"ק ב וש"נ.

24 נדפסה בלקוטי-שיחות, כרך יח, עמ' 55.

25 שיחות-קודש תשל"ה ח"ב, עמ' 117.

26 ספר-המאמרים - מלוקט ח"ג עמ' קעה.

27 שם עמ' קעט.

28 לקוטי-שיחות כרך כח עמ' 315 ס"ג.

29 'תורת-מנחם - התוועדות' תשמ"ג ח"ג עמ' 1536, תשמ"ח ח"ג עמ' 390.

30 ספר-השיחות תרצ"ו עמ' 137 (כנראה שם, החל מזמן הצמח-צדק). ביאור העניין באריכות, בספר-השיחות תש"נ ח"ב עמ' 487 ואילך.

31 והזכיר שהנוסח מקורו מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, ובטח

רצוי להשאיר אש דלוקה⁴⁰ לצורך בישול והדלקת אש בחג. יש לזכור לכוון את שעון-השבת לתאורה כנדרש בליל שבועות⁴¹.

הדלקת הנרות:

מדליקים (כמו בערב שבת) בזמן הנקוב בלוחות. מי שלא הדליק אז, תדליק בלילה לפני הקידוש (מאש הדולקת לפני החג)⁴². המדליקה מברכת (למנהגנו - אחר ההדלקה, כמו בשבת⁴³): "להדליק נר של יום-טוב" ו'שהחיינו'. יש אומרים שאיש המדליק, וכן אשה המקדשת לעצמה, לא יברכו 'שהחיינו' בהדלקה אלא רק בקידוש⁴⁴. "כדאי ונכון שיתחילו [הבנות] להדליק פעם הראשונה תיכף בחג השבועות, שאז יברכו 'שהחיינו'

עליהם) הובאו בשו"ע אדמוה"ז סי' תצד סי"ד-ט"ו, ואף בלוח כולל-חב"ד, ואף הרבי אישר שבעיר ילדותו ניקולייב נהגו בהם, ולא התייחס כלל לנהוג כעת בבית-חיינו ובקהילות חב"ד בכל העולם להימנע מזה ('המלך במסיבו' ח"א עמ' שטו. וראה 'אוצר מנהגי חב"ד - שבועות' עמ' רמז). ועצ"ע אם חלה ע"ז ההודעה ש"אין רבותינו מתערבים במנהגי ביהכ"נ" ('אג"ק חיי"ג עמ' קנד, וראה בנושא זה ב'התקשרות', גיליונות: תכח, תלד, תלט, תק"צ).

40) אם כי 'נר נשמה' ממש, אין מדליקין כלל לימי 'זיכור' למנהגנו - 'המלך במסיבו' ח"א עמ' שכא, 'אוצר מנהגי חב"ד' אלול-תשרי עמ' רכד.

41) אודות עריכת שינויים בשעון-שבת בעצם יום השבת וביום-טוב, ראה דעות מרובות באנציקלופדיה התלמודית יח,תרפ"ה. ולמעשה פוסק הרה"ג ר' לוי-יצחק שי' הלפרין (ראש המכון המדעי-טכנולוגי להלכה - וראה רא"ש ב"ק פ"ד ס"ד) שמותר לבטל פעולה קיימת אך לא ליצור פעולה חדשה, ולכן בשבת מותר להזיז רכיבים בשעוני השבת הרגילים כיום רק במקום צער, הפסד או לצורך מצווה כדי לאחר את הכיבוי (או ההדלקה), כיוון שפעולה זו נחשבת 'גרמא', אבל ביו"ט מותר גם בלא"ה (אבל להקדים פעולה אסור גם ביו"ט).

42) הקדמת (בן) הדרישה לטור יו"ד ח"א. מטה-אפרים תרכ"ה סל"ו. פסק הגאון בעל ה'תורת-חסד', וכן מוכח בלקוטי-שיחות, כרך כד, עמ' 297, הערה 69 - 'קיצור דיני נש"ק' עמ' לו.

43) שו"ע אדמוה"ז סי' רסג ס"ח, משום לא פלוג. 44) ע"פ שחל בשבת פכ"ב סי"ו. בלוח כולל-חב"ד ער"ה נאמר שאיש המדליק לא יברך 'שהחיינו', אך בספר-המנהגים עמ' 60 נאמר רק שמי שמברך שהחיינו בהדלקה (ללא חילוק איש או אשה), לא יברך גם בקידוש. וע"ע.

מצווה להסתפר³² ולטבול לכבוד החג³³. יש להודיע ולפרסם בבתי-הכנסת וכו', שחייבים לעשות היום "עירוב תבשילין"³⁴.

עירוב תבשילין³⁵: נוטל פת שלמה³⁶ בשיעור כביצה, עם תבשיל חשוב כגון בשר או דג בשיעור כזית, וייתן ביד אחר (לכתחילה - מזכים על-ידי אדם בן-מצוות, ולא על-ידי בנו או בתו, אפילו גדולים, אם הם אוכלים משלו³⁷) לזכות זאת על-ידו לכל הקהל, ואומר: "אני מזכה לכל מי שרוצה לזכות ולסמוך על עירוב זה". הזוכה מגביה את העירוב טפח מן המקום שהיה מונח עליו, אפילו אם הניחו על-ידו המוגבהת באוויר³⁷, וחוזר ונוטל העירוב מיד הזוכה, ומברך "אשר קדשנו במצוותיו וציונו על מצוות עירוב" ואומר "ברין..."³⁸.

מי שאינו מבין ארמית, צריך לומר בלשון שהוא מבין. תוכן העניין: "בעירוב הזה יהיה מותר לנו לאפות, ולבשל, ולהטמין חמין, ולהדליק נר, ולתקן, ולעשות כל צרכינו מיום-טוב לשבת, לנו ולכל ישראל הדרים בעיר הזאת".

קישוט בית-הכנסת:

בבית-המדרש של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, וכן בקהילות רבות של חב"ד, לא נהגו בשטיחת עשבים והעמדת אילנות לכבוד החג³⁹.

- עוד מאדמו"ר מהורש"ב, ראה 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רפט וש"נ.

32) אם שערות ראשו גדולות, מצווה להסתפר לכבוד יום-טוב (שו"ע סי' תקל"א ס"א. וראה משנה-ברורה שם בשער-הציון ס"ק א, ובס' חוה"מ כהלכתו רפ"ג ובהערות).

33) מחצות היום ומעלה, לקוטי-דיבורים ח"ג עמ' 865. ועיין אלף-המגן למטה-אפרים סי' תקפ"א ס"ק קכא. לקוטי-מהרי"ח ח"ב דף ז, ב.

34) ערך-השולחן תקכ"ז סי"ד.

35) סידור אדמוה"ז, לוח כולל-חב"ד.

36) ראה שו"ע אדמוה"ז סי' תקכ"ז סכ"ה.

37) שו"ע אדמוה"ז סי' תקכ"ז סי"ז וסי' שסו סי"ב-יג.

38) כנדפס בסידור תהילת-ה' עמ' 249, ובהוצאה החדשה עמ' 289.

39) אם כי מנהגים אלו (עשבים - שגדלו סביב הר-סיני, ואילנות - להזכיר שבעצרת נידונין על פירות האילן ויתפללו

הנוסח בברכת 'שהחיינו' (תמיד) הוא: "לְזַמֵּן
הַזֶּה"⁴⁶.

גם על התחלת קיום מצוות הדלקת נר יום־טוב...
והמהדרות להתחיל בשבת־קודש הקודמת - יקנו להן
שמלה חדשה⁴⁵.

46 כך מודפס בכל סידורי חב"ד (וגם בברכת "שעשה ניסים"
דחנוכה ודפורים). ראה דיון בנושא זה ובדברי הרבי בו באריכות
ב'התקשרות' גיליון תסב, עמ' 19, הע' 43.

45 'שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"א עמ' רסא. בשוליהגליון
שם הובא (מ'התועודיות' תשמ"ב ח"ב עמ' 1112) שאין לחוש
בברכת שהחיינו לקטנה, גם בלא בגד חדש. אך חבל שלא ציינו,
שהמובא בפנים שצריך בגד חדש, הוא: א) מוגה. ב) מאוחר
יותר (סה"ש תש"נ ח"ב עמ' 481).

לזכות
אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש